
Ecosistema costaner

Autor:

Data de publicació: 27-07-2026

L'ecosistema costaner o ecosistema marí costaner comprèn el conjunt de comunitats biològiques i processos ecològics que tenen lloc a la franja de transició entre els entorns terrestres i marins. Inclou penya-segats, platges, dunes, plataformes rocoses, zones intermareals i zones humides costaneres. Aquests ecosistemes són altament biodiversos i realitzen funcions ecològiques essencials, com la protecció contra l'erosió, la producció primària i el suport per a moltes espècies marines i terrestres.

Ecosistema costaner

Colònia costanera de mascarells

L'ecosistema costaner o ecosistema marí costaner comprèn el conjunt de comunitats biològiques i processos ecològics que tenen lloc a la franja de transició entre els entorns terrestres i marins. Inclou penya-segats, platges, dunes, plataformes rocoses, zones intermareals i zones humides costaneres. Aquests ecosistemes són altament biodiversos i realitzen funcions ecològiques essencials, com la protecció contra l'erosió, la producció primària i el suport per a moltes espècies marines i terrestres. [1]

Es forma un ecosistema costaner a la zona de contacte entre la terra i l'oceà. A nivell mundial, hi ha aproximadament 620.000 quilòmetres (390.000 milles) de costa. Els hàbitats costaners s'estenen fins a les vores de les plataformes continentals i cobreixen aproximadament el 7 % de la superfície de l'oceà. Aquests ecosistemes acullen una gran varietat d'hàbitats marins, cadascun amb les seves pròpies característiques i composició d'espècies.

Índex

Característiques

Prada Marina al Santuari Marí Nacional de les Florida Keys

Les zones costaneres d'arreu del món estan experimentant canvis ecològics significatius causats per pressions provocades per l'home, com el canvi climàtic, els aportants d'aliments antropogènics, la sobrepesca i la propagació d'espècies invasores. [2][3]

Els ecosistemes costaners es caracteritzen per:

La interacció constant entre els processos marins (onades, marees, salinitat) i els processos terrestres (erosió, sedimentació). [4]

La presència d'espècies adaptades a condicions extremes d'exposició al vent, la sal i el sol.

Alta productivitat biològica en zones intermareals i zones humides costaneres.

L'existència d'hàbitats especialitzats com penya-segats, coves marines, platges i dunes.

Hàbitats principals

Penya-segats costaners: refugi per a aus marines i flora adaptada a la salinitat.

Platges i dunes: sistemes dinàmics amb vegetació psammòfila.

Zones intermareals: comunitats d'algues, mol·luscs i crustacis. [5]

Aiguamolls costaners: aiguamolls, llacunes i estuaris amb alta biodiversitat.

Fauna costanera

Els corbs marins, com el corb marí d'orelles llargues, tenen una capa de plomes única que permet el pas de menys aire, però que encara absorbeix aigua. Això els permet termoregular i combatre la flotabilitat natural.

La fauna costanera està composta per:

Aus costaneres: gavina d'Audouin, baldega balear, corbà. [6]

Invertebrats intermareals: lapetes, musclos, percebes, poliquets.

Peixos costaners: espècies demersals i bentòniques.

Mamífers marins: presència ocasional de dofins i foques en zones obertes.

Flora costanera

La vegetació costanera inclou espècies adaptades a la salinitat i a l'escassetat del sòl:

Limonium spp. (saladines)

Crithmum maritimum (fonoll marí)

Ammophila arenaria (herba de dunes)

Artemisia crithmifolia

Amenaces

Els ecosistemes costaners mediterranis són dels més amenaçats del món:

Urbanització costanera i pèrdua d'hàbitat. [7]

Contaminació marina (plàstics, descarregaments).

Turisme massiu i erosió associada.

Introducció d'espècies invasores.

Canvi climàtic i pujada del nivell del mar.

Emmagatzematge

La protecció de l'ecosistema costaner s'articula a través de:

Xarxa Natura 2000 (SAC i SPA).

Directiva d'Hàbitats (92/43/CEE).

Directiva d'Ocells (2009/147/CE).

programes LIFE per a la conservació d'hàbitats costaners.

Gestió de penya-segats i control d'accés a zones sensibles. [8]

Zona costanera
Aus marines
Avifauna costanera
Penya-segat
Zona humida

Referències

UNEP (2016). Ecosistemes costaners del Mediterrani. Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient.
Halpern, Benjamin S.; Walbridge, Shaun; Selkoe, Kimberly A.; Kappel, Carrie V.; Micheli, Fiorenza; d'Agrosa, Caterina; Bruno, John F.; Casey, Kenneth S. et al. (2008). "Un mapa global de l'impacte humà en els ecosistemes marins". Science 319 (5865): 948-952. PMID 18276889. doi:10.1126/science.1149345.
Cloern, James E.; Abreu, Paulo C.; Carstensen, Jacob; Chauvaud, Laurent; Elmgren, Ragnar; Grall, Jacques; Greening, Holly; Johansson, John Olov Roger et al. (2016). "Les activitats humanes i la variabilitat climàtica impulsen un canvi accelerat als ecosistemes estuaris i costaners del món". Biologia del Canvi Global 22(2): 513-529. PMID 26242490. doi:10.1111/gcb.13059.
MedPAN (2017). Gestió dels hàbitats costaners mediterranis. Informes tècnics de MedPAN.
Raffaelli, D. & Hawkins, S. (2010). Ecologia Intermareal. Springer.
Arcos, J.M. (2009). Ecologia i conservació d'aus marines al Mediterrani. SEO/BirdLife.
WWF (2018). Informe de pèrdua d'hàbitat costaner mediterrani.
Projecte LIFE Seabird (2018). Conservació d'aus marines mediterrànies que niuen als penya-segats.

Bibliografia

Arcos, J.M. (2009). Ecologia i conservació d'aus marines al Mediterrani. SEO/BirdLife.
MedPAN (2017). Gestió dels hàbitats costaners mediterranis.
UNEP (2016). Ecosistemes costaners del Mediterrani.
Raffaelli, D. & Hawkins, S. (2010). Ecologia Intermareal. Springer.
WWF (2018). Informe de pèrdua d'hàbitat costaner mediterrani.